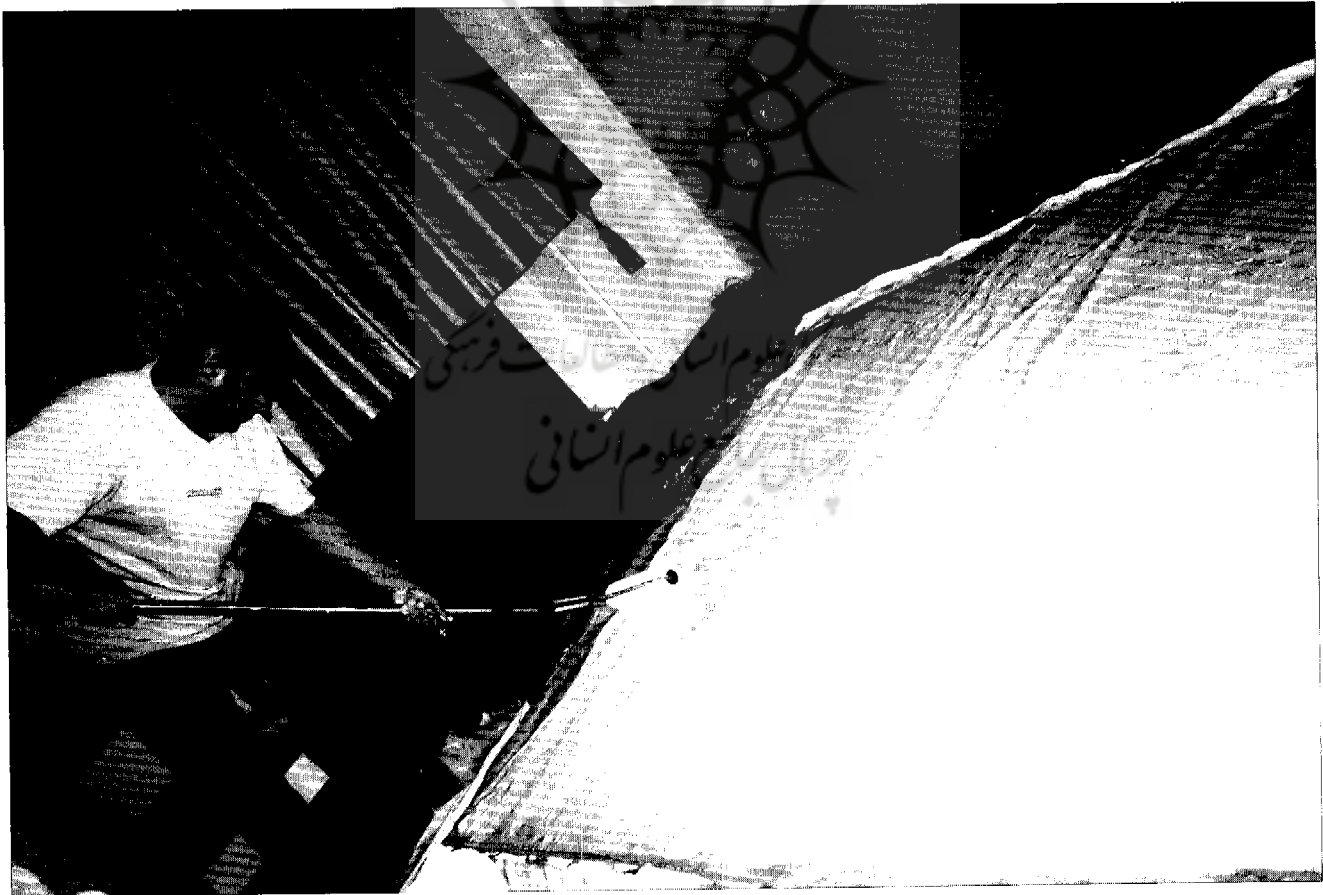

نگاهی به آثار کوروش قاضی مراد
از ساقه تا صدر؛
ریشه‌دار و نوگرا

احمد رضا دالوند

- کوروش قاضی مراد، متولد ۱۳۴۸. مهندس صنایع چوب و کاغذ، مدرک ممتاز - عضو انجمن طراحان گرافیک آمریکا - AIGA
- شکسته از انجمن خوش‌نویسان
- شرکت در نمایشگاه‌های متعدد داخلی و بین‌المللی:
- گالری Total Arts of Courtyard - دویی (۱۳۸۱)
- نمایشگاه گروهی گرافیک - فرانسه (۱۳۸۲)
- نمایشگاه انفرادی - آمریکا (۱۳۸۲)
- نمایشگاه گروهی بلژیک (۱۳۸۲)
- نمایشگاه انفرادی - آمریکا ۱۳۸۵ Laguna Beach
- نمایشگاه گروهی - آمریکا Art Basil florida -
- عضو انجمن هنرمندان نقاش ایران
- نمایشگاه انفرادی در گالری‌های داخلی: گالری سرو، نگارخانه برگ، گالری سیحون
- و... در دو دهه گذشته.
- نمایشگاه انفرادی - گالری آران (۱۳۸۸)
- برترین هنرمند بین‌المللی از جشنواره کالیفرنیا International festival of harmony
- جایزه ویژه برای ارتقاء و معرفی میراث و هویت ایرانی و هنر بین‌المللی از بنیاد IMAN کالیفرنیا.

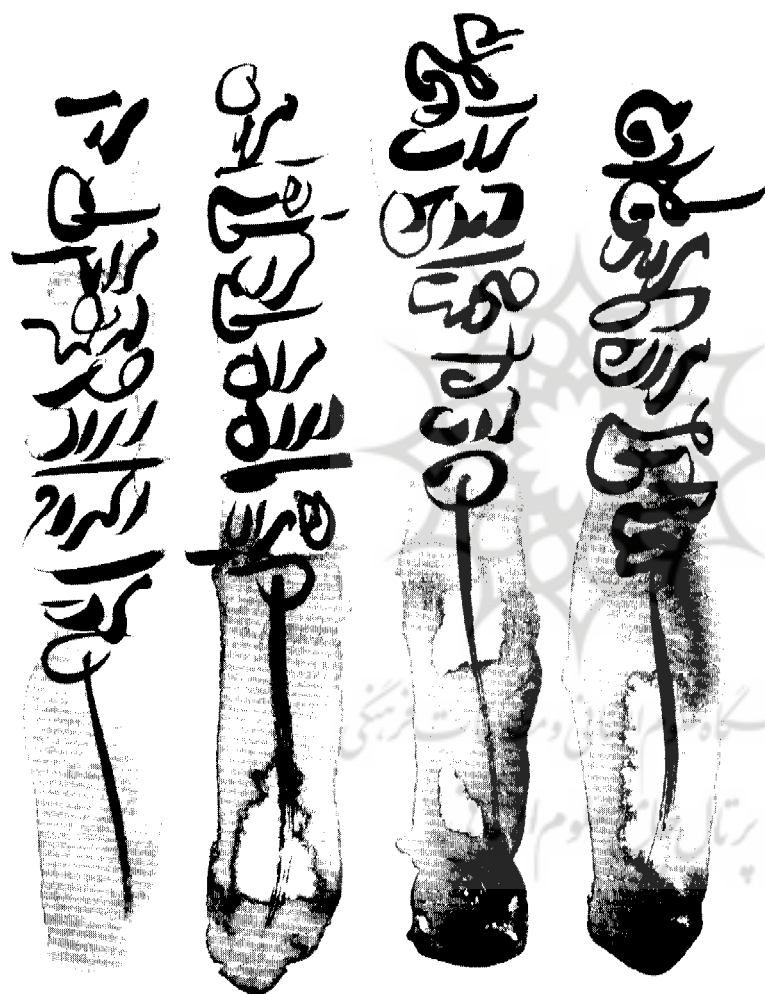
هنرها

خوشنویسی به مثابه درخت تناوری است که ریشه در ایمان، اندیشه و احساس آدمیزاد هنرمند دارد. از دیرباز، شیوه تلفظ و نگارش دقیق کلمات برای حفظ، ثبات صحیح متون مقدس، مسئله‌ای حیاتی بوده است. در تلمود Tel mud آمده است که حذف یا اضافه کردن یک آوا، به معنای ویران ساختن تمام جهان است. برهمن‌های هندی نیز در مورد سروده‌های «ودایی» خود همین احساس را داشتند و همین مطلب را تکرار کرده‌اند و از همه برتر در قرآن مجید و در مطلع سوره القلم آمده است: «سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند».

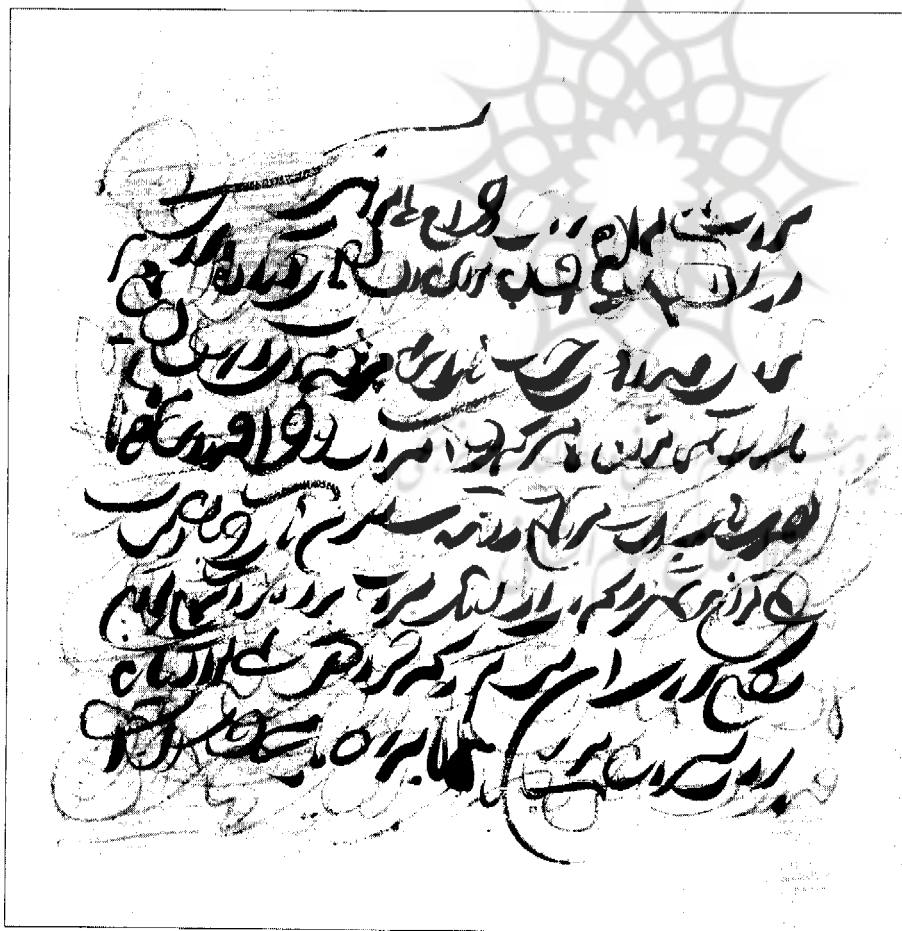
از زمانی که «ابن‌مقله» خوشنویس بزرگ عرب (متوفی در سال ۹۴۰ میلادی) قواعدی برای خوشنویسی وضع کرد که مبتنی بر سه عامل اصلی: «نقطه»، «الف معیار» و «دایره معیار» است تا کنون خوشنویسان بسیاری سعی در تکمیل خط کرده‌اند، اما هنوز اصول بنیادین نظام ابن‌مقله معتبر است. نظام قوام یافته‌ای که زیبایی‌شناسی یکی از گونه‌های معتبر خوشنویسی جهان را حفظ و حراست کرده است. (خوشنویسی در سه تمدن بشری شکوفا شده است: تمدن اعراب، تمدن چینی و تمدن غربی)

در یکی دو دهه اخیر، تجربه‌گرایی‌های بسیاری با کمک نرم‌افزارهای جدید رخ داده است. انتقال خوشنویسی از منابع فراوان تاریخی به فضای دیجیتال موجب شده که بسیاری دچار احساس خود - خوشنویس‌پنداری شوند، که البته جریانات مرتبط با حراج‌های هنری، سلیقه بازار و برخی مراکز هنری خارجی به این توهم بی‌ریشه دامن زده‌اند.

هنر
 در پستری
 سبزه‌ها

در این راستا، نکته جالب‌تر آن‌که هرکس بی‌پروا تر دست به چنین اقداماتی زد، بیشتر مورد توجه محافل خارجی قرار گرفت. به زبانی روشن‌تر، می‌خواهم بگویم تعداد بی‌شماری پوستر با استفاده از عناصر خوشنویسانه در یکی دو دهه اخیر تولید (... نه خلق) شده است، که در مراکز بزرگ فرهنگی - هنری نیز به بهانه‌های مختلف به نمایش درمی‌آیند، نمایشگاه‌هایی که به‌عنوان بیننده می‌توان به سرعت از مقابل پوسترهای به نمایش درآمده‌شان، عبور کرد (کاری که علی‌القاعده بیننده نباید بتواند انجام دهد و پوستر نخستین وظیفه‌اش آن است که عابر را متوقف سازد) بی‌آن‌که میل به دیدار مجدد و یا دقت و مکث ویژه‌ای در بیننده فراهم سازند. این سطوح مستطیل شکل تولید شده، که در ابتدای رواج کامپیوتر، عمدتاً در قالب پوستر عرضه می‌شدند، چند صباحی است به دلیل رونق هنر نقاشی و بیشتر به دلایل بازارپسند، بر روی بوم نقاشی چاپ می‌شوند... آثاری که

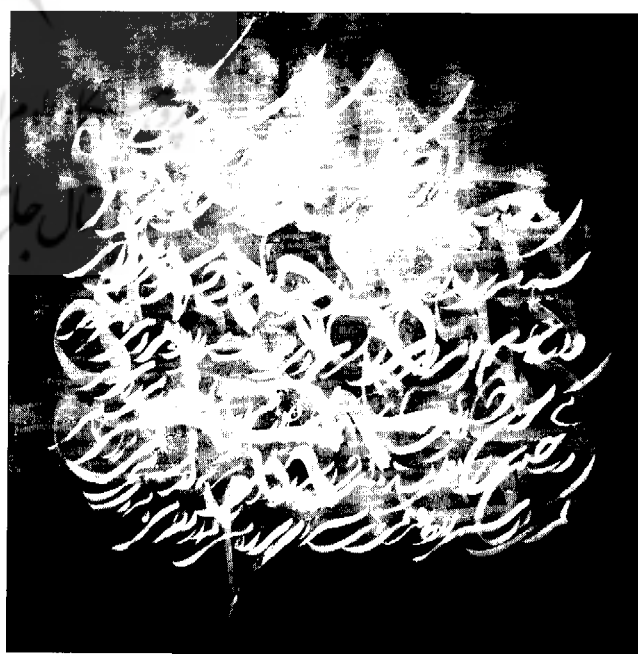
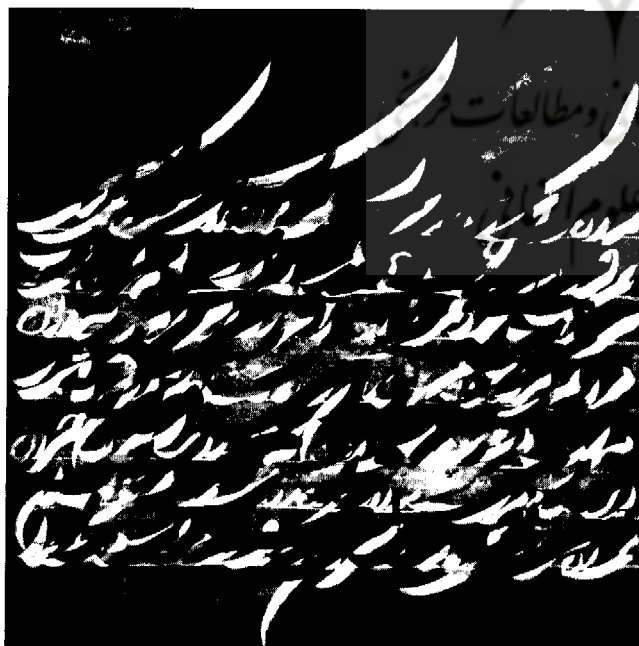
نه طعم خوشنویسی با شکوه ایرانی - اسلامی را دارند و نه حس ملی و نه حتی قدرت و گیرایی رسانه‌ای مثل پوستر را در خود ذخیره دارند. این تجربه‌گری‌های بی‌پشتوانه، که اغلب نوعی کامجویی بصری با قابلیت‌های نرم‌افزاری است، البته نتوانسته‌اند استه‌تیک خط و ظرایف پیچیده خوشنویسی را دچار خدشه سازند. زیرا، خوشنویسی بخشی از فرآورده‌های خلاق فرهنگ ایرانی است که هم از یک نظام قوام یافته برخوردار است و هم ادبیات ویژه خود را در طول تاریخ تدوین کرده است.

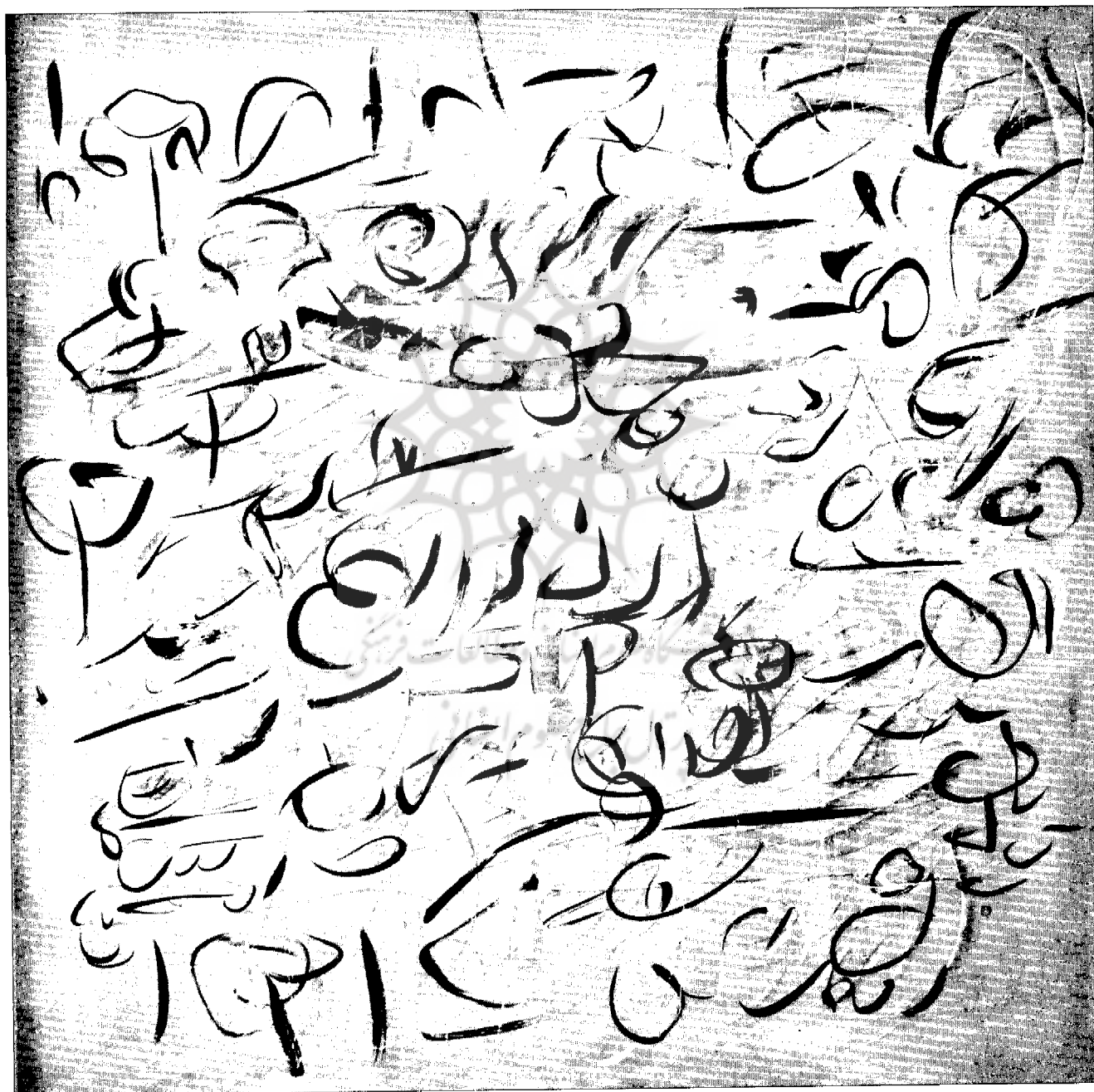

اما چنین رفتارهای بی‌پشتوانه‌ای، توانسته است اشتباهی دیدن، نگاه معیار یا فرهنگ بصری ژرف برآمده از تاریخ را در عموم کاهش دهند و معنای نهفته در جنبه‌های معنایی و ارزش‌های بصری خوشنویسی را به امری دم‌دستی و معمولی تبدیل کنند.

این امر بیشتر به استفاده نابهنگام و نامناسب از قابلیت‌های دیجیتال مربوط می‌شود. زیرا، در زمانه دیجیتال، تصویر از همان ابتدا حضور دارد. با این شرایط، خوشنویسی را هم از هر منبع مکتوبی با دستگاه اسکنر به کامپیوتر وارد کرده و به مثابه تصویر مورد بهره‌کشی قرار می‌دهند. در زمانه‌ای که تصویر آن‌چنان سهل‌الوصول شده که از همان ابتدا (با زدن یک دکمه حضور دارد و لازم نیست آن را تصور، تولید و یا به دشواری بر صفحه نقش کنند؛ نیازی به پیش شرط یا فعالیت فیزیکی خسته‌کننده هم نیست...) در این رویکرد، تکنولوژی دیجیتال چندان چیزی از شما نمی‌خواهد، به طوری که می‌توانید دست به تجربه‌های شدنی و قابل حصول بزنید.

در زمانه ما که دیجیتالیزم، از کل روند خلاقیت «رازدایی» می‌کند، همزمان می‌توان شاهد راز تولید خلاقیت با استفاده از مهارت‌های دستی نیز بود. یعنی هرچه که از فرآیند خلاقیت رازدایی شود، راز تولید یک اثر ناب ماهرانه، از دسترس همگانی دور و دورتر می‌شود. درست به همین دلایل است که وجود هنرمندانی مثل کوروش قاضی‌مراد، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. یعنی با وفور امکانات ماشینی، در همه جای دنیا، شاهد کمبود مهارت‌های دستی نیز هستیم.

کوروش قاضی‌مراد، به گفتهٔ علما، خط را از ساقه تا صدر می‌شناسد و بی‌آن‌که سعی کند، به‌طور ذاتی هنرمندی نوگراست. پشتوانه فنی و هویت ملی و تاریخی آثار قاضی‌مراد، امری درونی شده برای اوست که در هر چرخش قلم‌اش، از نخستین مشق‌ها تا قوام یافته‌ترین پرده‌هایش، نقطه به نقطه و خط به خط با تاروپود وجودش به‌هم آمیخته شده است. او توانسته است با پردازش نوگرایانه آثارش به مکالمه‌ای خلاق میان تپش و نبض زمانه با ارزش‌های تاریخی دست بزند. ترسیم فنی و پردازش هنری آثار او، کاملاً با اصول امروزی هنر معاصر منطبق است. قاضی‌مراد، فردیت و بینش یگانه خود را در جریان کار سخت و مستمر بتدریج شکل می‌دهد. او به خوبی می‌داند که یک هنرمند خوشنویس به نقل از بزرگان این هنر، باید «دائم‌المشق» باشد. □

